

GAZETA MUZEALNA

nr 86/wrzesień 2010 r.,
str. I-III

MIESIĘCZNIK MUZEUM ŻUP KRAKOWSKICH

Już niedługo pomnik Chopina na trwale zagości w Muzeum...

W solnych przestrzeniach Muzeum Żup Krakowskich Wieliczka 9 października 2010 r. o godz. 17.30 odbędzie się uroczyste odsłonięcie pomnika Fryderyka Chopina, autorstwa znanego i cenionego rzeźbiarza prof. Bronisława Chromego oraz inauguracja wystawy „Kopalnia wielicka w epoce Chopina”. Ekspozycja przybliży nam świat kopalni z czasów wizyty muzyka, jej klimat i nastrój. Centralnym punktem wystawy będzie księga pamiątkowa z oryginalnym autografem Chopina pod datą 24 lipca 1829. Będzie można również prześledzić plan dawnej trasy przeznaczonej dla turystów, a wielkoformatowe zdjęcia grafik dawnych komór pomogą wyobrazić sobie siebie w czasie.

Wystawa i monument stanowią zwieńczenie trwającego od lipca 2010 projektu „Solny Nokturn Wieliczka 2010” - będącego cyklem koncertów inspirowanych muzyką Chopina. Utwory sławnego kompozytora wykonywano na różne sposoby: kameralnie, jazzowo a nawet tangowo. Ostatnie, finalne wykonanie odbędzie się 9 października o 19.00 i będzie równie ciekawe a nietypowe: muzyka Chopina zabrzmiała symfonicznie! Zaprezentowane zostaną współczesne utwory kompozytorów z Polski, Francji i Wielkiej Brytanii, inspirowane muzyką genialnego twórcy. Koncert



poprowadzi Jerzy Sobeńko, a grać będzie orkiestra Obligato.

Warto przypomnieć, że to właśnie wspomniany autograf i słynna już teraz wizyta Chopina w kopalni stała się inspiracją dla całego przedsięwzięcia „Solny Nokturn Wieliczka 2010”. Dla młodego kompozytora - turysty była to część szerszego programu zwiedzania, który obejmował także inne ważne na mapie Polski miejsca. Niezwykle, że dzięki tej wizycie 171 lat później w podziemnych komorach kopalni zabrzmiały dźwięki muzyki w wykonaniu najwybitniejszych polskich i światowych muzyków: Kevina Kennera, Andrzeja Jagodzińskiego czy Waldemara Malickiego.

Do realizacji projektu zaprosiliśmy do współpracy: Towarzystwo Strausowskie i Kopalnię Soli „Wieliczka”.

Piotr Chwalba

Projekt dofinansowany ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego: Chopin 2010

Projekt realizowany przy wsparciu finansowym Województwa Małopolskiego

Patronat medialny:

RMF Classic, TVP Kraków, Polska Gazeta Krakowska, Polska The Times

Międzynarodowa Konferencja „Czas muzeów – spotkaj żywą historię”



W dniach 16-18 IX 2010 r. w Krakowie Muzeum Żup Krakowskich Wieliczka uczestniczyć będzie w Międzynarodowej Konferencji „Czas muzeów - spotkaj żywą historię” organizowanej przez Biuro Marketingu Turystycznego Miasta Krakowa. Jest ona kulminacyjnym punktem projektu „Produkt muzealny w wybranych miastach świata - promocja szlaków muzeów w Europie” współfinansowanego przez Unię Europejską. Muzeum będzie też gościć uczestników konferencji w podziemnej ekspozycji.

Projekt zakłada prezentację, w 10 miastach Europy, oferty muzeów krakowskich w 6 tematycznych szlakach: „Hity Krakowskich Muzeów”, „Sztuka Młodej Polski”, „Szlak Nauki i Wiedzy”, „Szlak Kultury Żydowskiej”, „Życie Dawniej”, „Zamki w Małopolsce” oraz „Muzea - Oferta dla biznesu”. W pięciu z nich jest obecne wielickie muzeum.

Prelegentami konferencji będą m.in. przedstawiciele: The United Nations World Tourism Organisation, Stowarzyszenia European Cities Marketing oraz europejskich miast. Podczas spotkania odbędą się także obrady panelowe i warsztaty branżowe z udziałem touroperatorów, pianistów, spotkań, przedstawicieli muzeów i Profesjonalnych Organizatorów Kongresów, poświęcone sposobom prezentowania i promocji zbiorów muzealnych na przykładzie Krakowa i miast uczestniczących w konferencji. a także przedstawieniu oferty biznesowej muzeów.



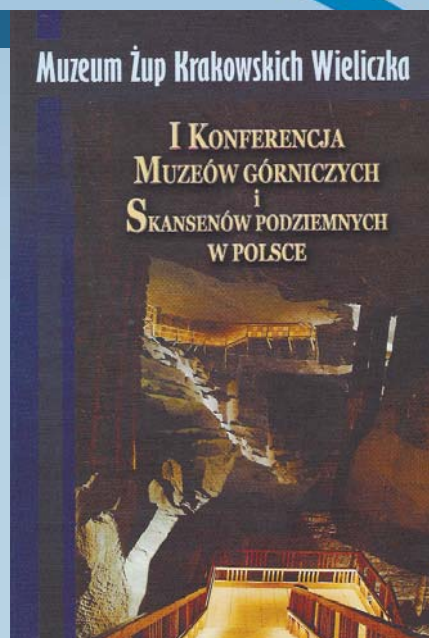
Tajemniczy świat muzeów górniczych i skansenów podziemnych w najnowszym wydawnictwie muzealnym!

W dniach 15-16 X 2009 r. odbyła się w Zamku Żupnym w Wieliczce I Konferencja Muzeów Górniczych i Skansenów Podziemnych w Polsce. Na zaproszenie Muzeum Żup Krakowskich udział w spotkaniu wzięli przedstawiciele 17 instytucji i organizacji związanych z wykorzystaniem, rewitalizacją i udostępnieniem wyrobisk podziemnych oraz jednostek funkcjonujących na obszarach górniczych, uwzględniających w swej działalności m.in. tematykę historyczną starych kopalń. Warto podkreślić, iż przybyli przedstawiciele takich instytucji jak: Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie, Fundacja Muzeum Przemysłu Naftowego i Gazowniczego im. I. Łukasiewicza – Bóbrka, Kopalnia Soli Bochnia, Kopalnia Soli Wieliczka S.A., Kopalnia Soli Kłoda-wa, Muzeum w Częstochowie, Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrze, Muzeum i Rezerwat Archeologiczno-Górniczy „Krzymionki”, Muzeum Miejskie „Sztęgarka” w Dąbrowie Górniczej, Muzeum Śląskie w Katowicach, Muzeum Złota w Złotoryi, Muzeum Żup Krakowskich Wieliczka, Podziemna Trasa Turystyczna „Kopalnia Złota”

w Złotym Stoku, Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Tarnogórskiej, Uzdrawisko Kopalnia Soli Bochnia Sp. z o.o., Polskie Stowarzyszenie Górnictwa Solnego, Przedsiębiorstwo Rewitalizacji Obiektów Podziemnych Sp. z o.o. Trzeba także zaznaczyć, że ogółem swoje przemyslenia przedstawiło 27 autorów w 19 pracach dotyczących wspomnianej tematyki. Interesujące wykłady wygłosili też przedstawiciele naszego muzeum.

Niezwykle ciekawe referaty, które pozostały jako twórczy plon konferencji zostały wydane w oddzielnym, bogato ilustrowanym wydawnictwie pod tym samym tytułem „I Konferencja Muzeów Górniczych i Skansenów Podziemnych w Polsce”. Już sama okładka książki wprowadza nas w klimat górniczego muzeum ukazując mroczny świat podziemi przekształcony częściowo ręką ludzką w miejsce pełne nowych znaczeń.

Materiały, podzielone na trzy sesje, proponują krótki rekonesans po tej niezwykle ciekawej tematyce - począwszy od zagadnień rewitalizacji obiektów poprzemysłowych, poprzez problemy wyrobiska górniczego jako



zabytku i przestrzeni działań muzealnych aż po ważne pytania dotyczące oczekiwań zwiedzających ekspozycje podziemne. Autorzy ujmują treść niezwykle klarownie i syntetycznie - a krótki wstęp dyrektora muzeum prof. Antoniego Jodłowskiego objaśnia całość problematyki w szerszym kontekście kulturowym i ekonomicznym. Liczne, barwne ilustracje znacząco wzbogacają przekazanie książki, wizualnie wprowadzając czytelnika w tajemniczy świat muzeów górniczych i podziemnych skansenów.

Zapraszamy do lektury - książka jest do nabycia w punktach sprzedaży Muzeum Żup Krakowskich.

Małgorzata Piera

Nowe oblicze wystawy solniczek!

Zapraszamy do zwiedzania wystawy w Zamku Żupnym

pt. „Solniczki - małe arcydzieła sztuki”, która prezentuje muzealną kolekcję solniczek w nowej aranżacji plastycznej.

Unikatowa kolekcja solniczek Muzeum Żup Krakowskich:

- Obejmuje dzieła sztuki powstałe od połowy XVII wieku solniczki ze srebra, cyny, szkła, porcelany, fajansu i drewna oraz kości, kwarcu, macicy perłowej, wykonane w różnych technikach artystycznych.
- Prezentuje przemiany mody i stylu od baroku do czasów współczesnych.
- Egzemplarze cenne i wyjątkowe, ale także skromniejsze, typowe dla swojej epoki.
- Szeroka reprezentacja wyrobów polskich i europejskich manufaktur (Korzec, Warszawa, Kraków, Augsburg, Miśnia, Paryż, Wiedeń, Petersburg) oraz solniczki z egzotycznych zakątków świata (Chiny, Niger).



Perły w Wieliczce

W drugim tygodniu sierpnia w Muzeum Żup Krakowskich spotkać można było uczestników IV edycji projektu „Poławiacze Perel”.

To cykl organizowanych przez Wszechnicę Uniwersytetu Jagiellońskiego wakacyjnych kampusów tematycznych. Uczestnicząca w zajęciach utalentowana młodzież stanowi perły, które prowadzący zajęcia starają się pozyskać dla reprezentowanych przez siebie dziedzin nauki. W tym roku w programie zajęć znalazł się również kampus Antropologiczno Archeologiczny zorganizowany we współpracy pomiędzy Muzeum Żup Krakowskich Wieliczka i Instytutem Antropologii UJ. Część antropologiczna projektu została przeprowadzona przez doktoranta Instytutu mgr Arkadiusza Wrębiaka. Natomiast część archeologiczną przygotował archeolog z Muzeum Żup Krakowskich Wieliczka Szymon Pawlikowski.

Zajęcia w części archeologicznej miały za zadanie ukazać prezentowaną tematykę w szerszym ujęciu niż tylko z perspektywy uczelnianej ławy lub muzealnej ekspozycji. Możliwość skorzystania ze zbiorów i pracowni wielickiego Muzeum dawała szerokie możliwości przeprowadzenia interesujących zajęć wykraczających poza charakterystyczne dla akademickiego modelu nauczania „ramki”. „Perelki” goszcząc w Wieliczce poznały dobrze przedzieje oraz historię miasta zwiedzając ekspozycję w Zamku Środkowym. Zainteresowanie wzbudziły zarówno ekspozycje stałe jak i obecnie prezentowana wystawa czasowa „Tajemnice Rynku Górnego w Wieliczce”. Pozwoliło to na zapoznanie się młodzieży efektami zarówno starszych jak i najnowszych badań archeologicznych prowadzonych przez nasze Muzeum. Tematyka archeologiczna nie zdominowała jednak spaceru po zamku środkowym. Młodzież z niedowierzaniem i nieskrywanym podziwem zwiędzała sam Zamek, którego ruiny, po zbombardowaniu pod koniec II wojny, widniały na zdjęciach jednej z ekspozycji.

Stanowiło to przyczynek do poprowadzenia dyskusji na temat ochrony zabytków, miejsca muzealnictwa i samej archeologii w dzisiejszym społeczeństwie oraz roli i zadań jakie powinny pełnić w przyszłości. Młodzież mogła również zapoznać się z trudną, ale i interesującą pracą renowatora zabytków archeologicznych. Możliwość

ku temu stworzyła wizyta w Pracowni Konserwacji Ceramiki wielickiego Muzeum. Tam wśród rozlicznych interesujących urządzeń i niezliczonej ilości mniej lub bardziej wyklejonych naczyń ceramicznych, renowator Muzeum objaśnił uczestnikom Kursu drogę, którą musi przebyć każdy pojedynczy nawet fragment ceramiki od momentu odnalezienia przez archeologa do czasu trafenienia na muzealną ekspozycję. Młodzież z zainteresowaniem śledziła proces dokumentacji rysunkowej zabytków, konserwacji i wreszcie rekonstrukcji z niezliczonej masy fragmentów całych naczyń ceramicznych, których datę „produkcji” szacować można nie w dziesiątkach a w tysiącach lat. Zdobytą wiedzę przydała się „perłom” w czasie zajęć praktycznych, w trakcie których można było spróbować swoich sił w rysowaniu i wyklejaniu zupełnie co prawda współczesnego, ale również glinianego i potłuczonego garnka. Zabawa udało się doskonale, przy okazji uświadamiając młodzieży ogrom prac jakimi zajmują się archeolodzy poza najczęściej łączonymi z nimi wykopaliskami, na które również przyszedł czas. Dzięki uprzejmości Dyrekcji Muzeum. Studenci mieli szansę zakosztować prawdziwej archeologicznej przygody z łopatą w dłoni czyli wziąć udział w realnych wykopaliskach archeologicznych. Za teren tych archeologicznych „manewrów” posłużyło badane z ramienia Muzeum Żup Krakowskich stanowisko 15 w Kokotowie. Po przybyciu na miejsce i zapoznaniu się z położeniem i specyfiką stanowiska, historią jego badań oraz dotykającymi go zagrożeniami, młodzież mogła przystąpić do pracy. Podczas kilku godzin pobytu na stanowisku, każdy z kursantów mógł popracować w pocie czoła łopatą, zapoznać się z metodami prowadzenia dokumentacji terenowej oraz co najważniejsze poczuć dreszcz emocji towarzyszący każdemu archeologowi gdy ujmuje w dłonie ledwo co wyeksplorowane zabytki, które czekały na odkrycie niekiedy tysiące lat.

Podczas zajęć zarówno w Muzeum i w pracowni jak i tych w terenie wszyscy uczyli i bawili się doskonale. Czas kursu poświęcony zgłębianiu tajemnic archeologii upłynął równie miło jak i szybko. Czy z pożytkiem dla samej archeologii - to pokaże czas. Być może za kilka lat polskiej nauce przybędzie „perłowy” archeolog, a do któregoś z Muzeów w Polsce trafi „perłowy” kustosz.

Szymon Pawlikowski

Lato z Muzeum

Wraz z rozpoczęciem ostatniego miesiąca wakacji, Muzeum Żup Krakowskich realizowało tygodniowy program edukacyjny dla dzieci i młodzieży pt. „Lato z Muzeum”. Jak się okazało, chętnych do aktywnego wypoczynku zarówno pod względem fizycznym, jak i intelektualnym, nie zabrakło!

Tegoroczne zajęcia charakteryzowały się sporą dynamiką, co jednoznacznie wykluczyło potencjalną nudę. „Lato z Muzeum 2010” rozpoczęło się spotkaniem ze skarbariami... Tak bowiem, możemy śmiało określić wszelkie ekspozycje zgromadzone na wystawie czasowej pt. „Tajemnice Rynku Górnego w Wieliczce”. Podczas warsztatów edukacyjnych, dzieci znalazły odpowiedź na szereg intrygujących pytań, które najczęściej dotyczyły pracy archeologów, historii górniczego miasta oraz różnic pomiędzy starą, a nową Wieliczką.

Drugiego dnia natomiast zafundowano uczestnikom nie lada przejażdżkę. „Wehikuł czasu” przeniósł ich o kilkadziesiąt lat wstecz, do okresu, kiedy wielicką kopalnię zarządzali żupnicy. To właśnie historyczny zarządca kopalni, oprowadził wspaniałych gości po ekspozycji podziemnej, opowiadając o trudach i doniołości pracy górników. Nie zabrakło również upominków, czyli sym-



bolicznych bryłek „białego złota”...

Na pewno największym hitem tegorocznej programu był prawdziwy trening karate bowiem pod czujnym okiem profesjonalistów z wielickiego klubu Karate Kyokushin, wszyscy zainteresowani mieli możliwość czynnego uczestnictwa w ćwiczeniach sportów walki! Jak to w życiu bywa, początki zazwyczaj są trudne, jednak wszyscy zgromadzeni tego dnia w hali „Wieliczanki”, z każdą minutą zdawali się odnajdywać w sobie talent i coraz większą sympatię do tej dyscypliny. Kto wie, być może część tych osób, już niebawem rozpocznie treningi...

Promocją swojej rodzinnej miejscowości, bądź też regionu, była motywem przewodnim czwartego dnia let-

Wydarzenia kulturalne wrzesień 2010 r.

ZAMEK ŻUPNY

- od września w godz. 9.00 - 15.00, codziennie z wyjątkiem poniedziałków. Wystawa „Tajemnice Rynku Górnego w Wieliczce” do 9 października 2010 r.

Celem wystawy jest przedstawienie ponad 700-letniej historii Rynku Górnego, stanowiącego centrum śródmieścia Wieliczki od czasów średniowiecznych.

02, 03, 04.09 XI Międzynarodowy Plener Artystów Niepełnosprawnych Międzynarodowy Plener Artystów Niepełnosprawnych - „Śladami Jana Pawła II w Małopolsce” odbędzie się już po raz jedenasty. Inspiracją twórczą tegorocznego pleneru będą obiekty w Wieliczce, Niegowici, Wadowicach, Kalwarii Zebrzydowskiej i Krakowie. W plenerze weźmie udział 50 artystów z Polski i z Bułgarii. Organizatorzy: Muzeum Żup Krakowskich Wieliczka i Fundacja Sztuki Osób Niepełnosprawnych w Krakowie.

10.09 - 30.10 Oczarowani zamkami

Wystawa prezentująca ponad 400 prac przedstawiających zamki wykonane przez dzieci i młodzież z różnych rejonów Polski (Koszalin, Zielona Góra, Malbork, Warszawa, Rzeszów, Łańcut itp.) oraz z Litwy, Łotwy i Holandii.

18.09, 19.09.2010, godz. 9.00 - 17.00 Europejskie Dni Dziedzictwa

Największy w Europie projekt społeczny i edukacyjny, najważniejsze święto zabytków kultury Starego Kontynentu, w którym Muzeum uczestniczy już po raz kolejny. Motywem przewodnim tegorocznej imprezy będzie hasło „Od pomysłu do przemysłu. W programie m. in.: zwiedzanie kompleksu zamkowego w tym nowej wystawy „Solniczki - małe arcydzieła sztuki”, pokaz dawnego warzenia soli na dziedzińcu zamkowym, prezentacje multimedialne „Od neolitycznego warzenia do nowoczesnej warzelni”, „Od warzelni do kopalni”, „Od kołowrotu do komputera”, pokaz filmów „Ze skarbcza wielickiego muzeum”, konkurs.

22.09, godz. 17.00 Spotkanie Towarzystwa Przyjaciół Muzeum „Od bednarzy do górników. Dzieje rodziny Windakiewiczów” - mgr Małgorzata Międzobrodzka

EKSPOZYCJA NA III POZIOMIE KOPALNI SOLI

Czynna w godz. 7.30 - 19.30

Wystawa - „W obiektywie Jana Czerneckiego. Fotografie kopalni wielickiej sprzed 100 lat” do 26 września 2010 r.

Fotografie prezentowane na wystawie pt., W obiektywie Jana Czerneckiego - fotografie kopalni wielickiej sprzed 100 lat” stwarzają okazję do podziwiania dawnej, zupełnie innej kopalni.

Patronat medialny nad wszystkimi wydarzeniami: TVP Kraków, Dziennik Polski, Radio Kraków

26.09 (niedziela), godz. 16.00 Finałowy koncert z cyklu „Popołudnie ze Strussem”

Koncert w wykonaniu Orkiestry Strausowskiej OBLIGATO i soliści Rafała Songana, odbędzie się w oryginalnej scenarii komory A. Długosza w ekspozycji Muzeum w kopalni soli.

nich ferii. Autor projektu pt. „Młodzież ambasadorem regionu wielickiego”, opowiadał o jego kulisach, jak i poszczególnych etapach.

Zwieńczeniem wakacyjnego programu, była gra terenowa w formie podchodów po mieście. Po jej zakończeniu, doszło do oficjalnego podsumowania całego cyklu zajęć. Przy trzaskającym ognisku, nie zabrakło smacznych przekąsek oraz licznych pamiątek!

Dominik Oleksy

Patronat medialny: TVP Kraków, Dziennik Polski, Radio Kraków Partner: Lajkonik

MUZEUM ŻUP KRAKOWSKICH WIELICZKA

ul. Zamkowa 8, 32-020 Wieliczka

tel. (012) 289 16 00, fax 278 30 28,

promocja@muzem.wieliczka.pl

www.muzem.wieliczka.pl

Redaktor naczelny: prof. dr hab. A. Jodłowski

Redakcja: E. Bednarowska-Guzik, M. Piera

Opracowanie graficzne: E. Giżycka

Zdjęcia: A. Grzybowski, L. Kostus